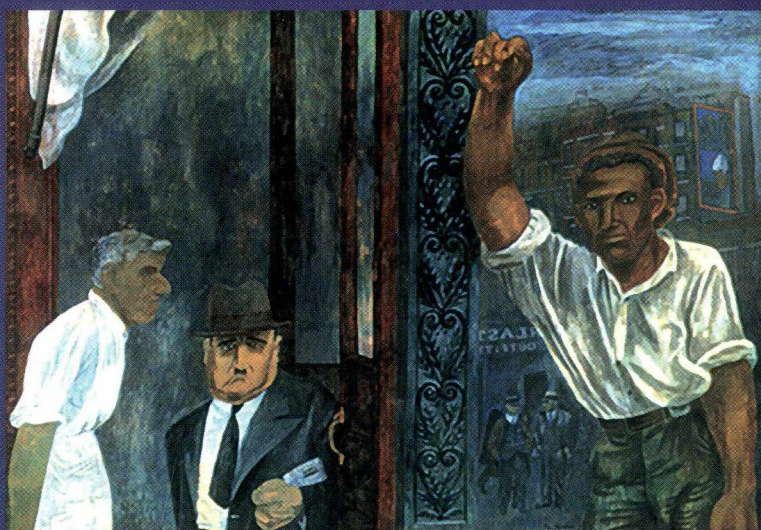

Ненад Јовановић

ЖИВЕТИ
НА МОДЕРАН
И УМРЕТИ
НА СТАРИНСКИ
НАЧИН

226.1-14

V 171396

сигнатура

Ненад Јовановић

ЖИВЕТИ НА МОДЕРАН
И УМРЕТИ НА СТАРИНСКИ НАЧИН

повеља

Едиција

повеља

Библиотека
ПОЕЗИЈА, ДАНАС
књига двадесет друга

Уредник
ЖИВОРАД НЕДЕЉКОВИЋ

Ненад Јовановић

ЖИВЕТИ НА МОДЕРАН
И УМРЕТИ
НА СТАРИНСКИ
НАЧИН

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА
„СТЕФАН ПРВОВЕНЧАНИ”
КРАЉЕВО
2004

Слика на корици:
Ben Shahn: *Three Men*, 1939

ΠΡΕ

 сигнатура

Седам година и три-четири сати нисам чуо одјек шљунка закошрљаног под ђоном поред кувинишиа на пешачком путу за Трсеник, с ког ме одвраћао ујак Миладин, пензионисани кинооператер са слушним апаратом.

Један дан нисам помислио на златну штампарску боју у конзерви коју је, при свелосном шимунгу какав поређење младости са једанаестерцом чини умесним, оћворио Брајислав Василић, кулинар, гитаристиа и младожења.

Осам година нисам видео крв у жуманцију.

Две недеље нисам помислио на колекционарку гитских одливака њениса рок-звезда.

Четири године, два месеца и једанаест дана нисам кинуо на календар са фотграфом реке Висле и чуо бабу да каже: „Перо ти нико не може одузети“ (кијао сам због алергије на ћерје; догађај се одиграо за време сећве лука).

Пет недеља нисам помислио на Тејлор Колдвел, о чијем сћилу ми је, у Винијегу, у сћану с акваријумом зидова обраслих алгама, говорила Џејн Сир (жена са живим сећањем на Санџак шездесет и седме) у друшћиву дрогираних близанаца, њене деце.

Девейнаесѝ година нисам ѝомислио на ѝолумрѝвило
слейог миша исѝред јесенског клуба у ком се играо би-
лијар кеглаш (играо га је друг Тиѝо; слеѝи миш је ли-
чио на ѝомѝус; Тиѝо је ѝушио ѝомѝусе).

Три године и чеѝири месеца нисам ѝио млеко срѝских
крава. Све ѝо (ово? оно?) време, инѝтернационалним
ваздухом слободно круже сасвим неадекватне оно-
маѝоѝеје. Ја, међуѝим, нисам слободан.

Незнано дуго нисам ѝомислио на ѝаѝенѝ од шибица и
алуфолије који на ѝлафону осѝавља лейѝирасѝ ѝраз
(њиме су украшени сводови зграде у којој сам дочекао
личну карѝу).

Пеѝнаесѝ година и ѝри месеца нисам ѝомислио на
младића у вијеѝнамки који ме је, сѝојеђи ѝред фир-
мом књижаре „Шаховски гласник” са чеѝкицом и
литѝром фарбе у рукама, љубазно ѝозвао да му ѝриђем
и ѝовукао ме за зулуф јер сам, ѝрошавши ѝоред њега,
викнуо: „Ars longa, vita brevis”.

Двадесетѝ и две године нисам ѝомислио на ѝрбуша-
сѝог ѝаука у мрежи шѝо је вибрирала ѝод сувим сун-
цем гробља ауѝомобила на које смо оѝац и ја сѝигли
обучени у исѝобожне маѝице, ѝрађени човеком који ни-
је хладио лубеницу и који је на ѝиѝање: „Које расе је
ѝвој ѝас?” одговорио: „Ниједне”.

Од новембра 1999. нисам ѝомислио на дедин ѝолиѝре-
њак зеленог „ѝеликан” масѝила из ѝридесетѝих (го-

дине дубоких удаха), који је живео зелен и услован живој на горњој полици плакара у Захумској, заједно с албумом разгледница из исте и ранијих деценија. Искључив ових играчака, које су чекале на једино дејство око чије савршености се меридијани не би спорили – ничије, ненамјерљиво и чинљиво ко усклицик – налазио се дејственик за будуће кризе. Прошлости, дакле, беше остављена високо, а будућности – ниско, као у песми ненаписаној поменутиим масилом. На разгледницама су очијукали момци и девојке, и једни и други са раздјелима, и једни и други карминисани (размишљај о њима у инај главоболи).

Двадесет и четири године нисам помислио на цвјеташе фломастера (поп toxic) који је одслужио век цвјеташа аждаја пламеног даха у веку осмућеном бридевицама.

Пет-шест дана нисам помислио на Набокова, о коме најчешће размишљамо као о књижевнику а не монстру само зато што је контекст у ком се мишљење одвија монструозан: дадиљу са знањем страних језика нека деца могу, а нека друга не могу приушћивати.

Седамнаест месеци нисам помислио на покрећну колор слику човека који, ушћинан због чега је оставио родно село и дошао у Калкуту да проси, каже: „Зато што је свети нишћавило”.

Девет година нисам помислио на девојку која је на дан размишљаних државних застава у надланицу угре-

бала мој телефонски број, који после никад није уио-
ишребила.

Од 18. маја 1983. нисам помислио на мехур мейана
који израња на површину Обедске баре на дан у коме
највиши појединци, они што двојнике израже на пор-
ишрешима заклоњеним паус паициром, својашају наран-
цасиу боју као империјори земље (први су несиремни
да се одрекну свих других боја, а други да освојене иш-
ријорије иремере сшојама).

Осам сати нисам помислио на сшарицу у црвеним чи-
змама број 34 која ми је иродала гуску у Елемиру.

Шест сати нисам помислио на деда-Мраза са ишула
вишња носем који иродаје комунистички лисш на рас-
кришћу улица Јанг и Сеинш Клер.

Шеснаест месеци, девет дана, седамнаест сати и
двадесет два минуша нисам помислио на монголо-
идну жену која је у возу за југ иевала „Срећан ро-
ђендан” својој сеиној девојци и љубила је на фран-
цуски начин, да би обе заштим нешале на гиганш-
ском иаркингу исиред шоинг мола где су кровови
аушомобила свеишуцали као ишврдокришци (бла-бла-
бла; иричи никада краја).

Пет година и десет месеци нисам помислио на једно-
зубог иевача канџона који је са иаром касшањеша до-
иушовао из Македоније у ирешшоницу и ирорекао ми
свеишу будућност.

Четири дана, седамнаест сати, тридесет минута, и десет један секунд и осамдесет осам секунди нисам помислио на живије осушеног октобода из Кинеске четврти, у четвртак (трамплив за новац), у лето (трампливо за немање новца), уз мелодију из електронске музичке кућије.

Две године и два месеца нисам помислио на зелене пеге бомбоне коју сам појео у Хонолулуу.

Дванаест година нисам помислио на миришљаву свећу у лименој кућији облика срца за коју је Игор Цветковић говорио: „Мирише на курву” и попурао је под нос одељењу.

Седамнаест година и незнано колико других јединица времена нисам помислио на главу хрчка склољених очима – осатак обеда неке сове – коју сам видео у пожутој лојрави на лицу патриота који су узгајали кикирики.

Деценију и по нисам помислио на сирин о Миодрагу Петровићу – Чака као астронаути кога, по повратку на Земљу, подвргавају психолошком испиту и питају: „Раскиселише ли ти се ојанци?”, а он одговара: „Јок! На месецу нема блава.”

Четрнаест година и пет месеци нисам помислио на власника точионице клакера који, чувши реченицу: „Нико није савршен”, каже: „Осим Христоса”.

Сто четрдесет један дан нисам помислио на швајцарски војнички нож – последњу материјалну ствар

мену на оца – који сам њед одлазак у Њуфаундленд морао њредаџи срамежљивој али неџоџустљивој конџролорки безбедносџи на аеродрому, где сам њред излогом оџџичарске радње са маџом за џесџ вида са словима хебрејског језика видео њуфаундлендског џса и незнано коме џослао е-mail са џом вешџу.

Од џролетџос нисам џомислио на Јонаса Мекаса како са шеширом на глави чџџа џисмо Сџџена Брекиџа у коме С. Б. каже да нема срџа да убије ћелије свог рака („Исувише су леџе”), и расџлаче се .

Двадесџи и осам година нисам џомислио на врџњака наранџасџе косе у џубичасџом сакоу који јури мимо зида шџо раздваја геџо од геџоа и урла: „Свеџи је џокраден”.

Двесџа девџи дана нисам џомислио на мирис руске џехнике.

Чџџири године нисам џомислио на реч „џџинаџи”.

Пеџи минуџа нисам џомислио на 99,9 % било чега.

Пеџи и џо година, двадесџи и џеџи дана и двадесџи два саџа нисам џомислио на мрџву косу живџх.

Једанаесџи секунди нисам џомислио на смрџи.

Торонџо, 25. сџџџембра 2003.

171396

ПОСЛЕ

МЕКСИКО

Гуске су, лепећући, секле Сунце
ко што металне струне кухињског апарата
секу барена јаја.

У цепу ми је лежао отказ
пресавијен на четвртину.
Режњеви Сунца ме заслепљиваху.

Дан бејаше један од оних:
реквизити рутине – воз, мапа
света и травњак ошишан на јединицу
(ко венерин брег стриптизете) –
управљају упитнике ка теби,
док твоје питање и лето
застаревају ли застаревају.

Отворен као рана, међу
мачкама што гласом опонашају
негдашње власнике при умирању
(један испод пластицифиране иконе,
а други – над њом),
присутствах склапању примирја између
црвеножуте Кодакове и плаво-
зелене Фуџијеве палете.

У свим фото-лабораторијама у датом
тренутку, настајаху не слике
гусака које – појевши колачић

моје судбине (остатак
оброка у кинеској биртији) –
грабе ка Мексичком заливу,
већ зрака светлости без
географског порекла.

Бејах жив – ван сваке сумње –
док призори недостајаху кварту
с плишаним медведима у дечјим колицима
и машинама за веш без покрета:
миловах ивице папира у џепу,
са знањем да папир зна сецнути као нож,
и са потребом да славим
(пушећи дуван са аромом ваниле
и бацајући сенку на тле као
коцкар коцкице),

да славим – неважно шта,
као што би чинио сваки конвертит из
вере именица у веру глагола,
избрисаник са платног списка,
који се, када у разбарушено јутро
хитне гушчије јаје увис, пита:

Кад ли ће стићи у Мексико?

ЉУБАВ

Човек сам: напипавам свакидашњицу у магли,
свакидашњицу у знаку крчкања у врату
и сна о препуном поштанском сандучету.

Јуче сам, описујући с нежношћу неко
рибарско насеље,
гестикулирао као Хитлер.

Из мог описа је изостало све што изостаје са
Хитлерових акварела (приказала их је телевизија
док смо жена и ја умакали кришке кромпира у
трећи килограм соли који делимо).

После сам отишао у купатило
и на поду видео отисак новина
које су ту некад лежале:
чак и прочитане здесна налево, речи
политичких чланака имале су смисла,
а тај смисао се није односио на мој врат,
нити на моје поштанско сандуче
(на јави празно као прве две женине и моје
кутије соли).

Енглески језик је богат; чак
исувише такав:
на њему не можеш бунцати –
значања су већ додељена скоро свему
што је грло кадро да произведе.
Ако изоставиш слово при писању неке речи,
највероватније нећеш направити грешку,

него написати неку другу реч.
Ако напишеш сувишно слово – исто.
Реци на енглеском: Живели рибари, и
лако ти може бити приписана
одређена карактерна црта,
или – чак – наклоност нацизму.

Да се вратимо на ствар:

српски (једини мој) читаоче,
знам да Ана воли Милована, али –
воли ли он њу?

ПРИЛОГ ЗА ИСТОРИЈУ РАНОГ УСТАЈАЊА

Мислим на све песнике који су умрли и који ће тек
умрети жељни
новца и плоти.

На песнике који су у милиметар тачно
знали дебљину ђаволовог репа,
и колико меда даје ружин цвет,
а који су остајали збуњени
свотом коју ђаво тражи за
белу лептир-машну,
као и мирисом белог прања.

Једини приказ који радије замишљам од
подизања споменика тој категорији људи
(којој припадам и сам),
споменика чије би постоље – замишљам –
љубитељке писане речи са великим
сисама и дугим трепавицама
засипале белим ружама,

јесте приказ рушења тог споменика,
рукама оних који устају пре песника (што
је случај и са мном),
и који се, по обављеном послу,
у девет ујутро куцају
полулитарским флашама
неохлађеног пива
излажући своју анонимну чежњу
зорама не искључиво белим.

МИМО

Тражи се српски авангардни песник
који би остарио мимо формуле: сиђи
у град жељан оштрих углова
и откриј пелинковац, пореди
усмине са челом црног монарха,
гомилај запете као хрчак зрна,
буди нежан са мушкарцем и груб са женом
и када нападаш комунисте, чини
то метафором коју они не разумеју (како
би задржао од њих добијени стан);
голуб, фабричка фасада, алфабет –
све би – ако се ти питаш – могло
послужити као јединица мере
за прљавштину света;
расти на кафанским јелима (не
поручуј ништа мање бизарно од бризли)
док смрт не дигне два прста, када
ћеш се

нагло

сетити Бога

и почети да римујеш, чак
и прашак за ноге у чарапе да стављаш,
зарад још литра пелинковца, зарад
још килограма запета – сто
грама усмина –
а заправо због вуне, кићо,
вуне неупоредиве с облачјем.

VERZWEIFLUNG

Да би читалац поверовао у твој очај,
не смеш написати: Очајан сам. Мораш
се уздати у сугестивност
сценографије и
реквизита очаја:
излизаних сомотских панталона,
ваши у цвећу у саксији,
кашљања радијског спикера.

Пре него што прихватиш моје упутство
и обрадујеш се новостеченој
уверљивости,
размотри чињеницу да су цркве
пуне индивидуа које би без оклевања
кликнуле: Верујемо,
а да њихова вера, здружена,
не би произвела ништа. Ни
један кубни центиметар ваздуха.

Зима је. Сезона светаца (дакле,
и прасетине, дакле
и срчаних удара).
Дежурни у домовима здравља већ
дозивају пролеће, привремену
паузу у преждеравању.

Већ годинама не одлазим на славе. Против хладноће се борим читањем.

Мислим: крај који је књижевност најавила, и који српски писци одлажу јер су још жељни прасетине, почеће управо од српских писаца, јер су они вест о крају плагирали.

Улога да посведочи овом догађају припашће, највероватније, Немцима. Неће их бити тројица. Неће бити дебели.

Пребројаће тела, пуна хране богате холестеролом и умове, богате цитатима лоше преведених постмодерниста.

Das waren die Serben, рећи ће и прићи софри с нашим традиционалним јелима. Јешће много. Јешће премного.

То им неће лоше утицати на здравље.

Напротив!

MY BACK PAGES

Овог јутра по први пут разумех песму
коју бејаш певао са руксаком на
леђима још пре деценију.
Између зарђалих аутомобилских шкољки
пасле су краве.

У позадини,
протезале су се богомоље иноверника.
Трава беше оштра и небо је имало
боју жвакаће гуме.

Бојим се да ћу тек за десет година први
пут разумети описани пејзаж:
печал зидара богомоља и атеизам крава,
разлоге што су неке
дестинације возача последње.

Шестар је паклена машина:
навика на разјашњења опасна је као
навика на слободу,
сланкаст потиљак,
униформу за доручак ручак вечеру.

Пакао је прозирни дупликат света:
прозирна њушка, полумесец, волан...
Другим речима – то је свет по мери
неба чија боја је умакла поређењима.

Понављам:
крава је гледала кроз мене.

No, I'm not younger than that now.

ПИТАЊА СТАРОСТИ

„Тешко је утврдити када почиње.
Највероватније, негде око тридесете.”
Небојша Васовић, *Сйарење*

За питања старости нисам мање
компетентан него за питања детињства: и
о другоспоменутом животном добу знам
само из бајки и с породичних снимака,
а потреба за одобравањем
(бесплатним пунчом и подгревањем
вере у будуће инкарнације)
налаже ми да се људима
не обраћам на језику фотографије –
одвећ универзалном и лаком –
него на српском – који је
и мени, Србину, често
тесан као поткошуља тенкисте.

Упоредићу, дакле,
та два раздобља самоуверено:

највећа разлика тиче се речи.
Док све изговорено у детињству
представља апроксимацију прве речи,
све изговорено у старости
представља апроксимацију последње.
Зец уме да легне и у горући грм,
и обрнуто (мада
нисам сигуран шта
тима желим да кажем).

Када сам већ код животињских метафора:
младост узбуђују свиње с крилима
јер не постоје,
а старост – печени свињски репићи,
јер их лекар не дозвољава.
Оно што, у краткој шетњи, зазвучи
као корачање двојника,
покаже се, по окретању,
као звук брисача аутобуса
на чијем дисплеју стоји
(жутим словима):

Not in Service.

Младост се занима за симболику жуте боје код
различитих народа. Старост
се занима за жуч. Зна
да је она веродостојнија
од оног дела палете Ханса Арпа који
није намењен портретисању неба.
(Веродостојност је раствор
речи „вера” у жучи).

Да се вратим на лекара:
оно што преписује деци
(витамини и минерали у таблетама)
често има облик представника фауне.
Пилуле намењене старима, пак,
округле су као небеска тела.

Оно што лекар – будући још млад – не зна
јесте да оно што треба гутати ради
излечења нису таблете,
него планете чије моделе ове представљају,
те подгрејани пунч.
(Са вером – која
добро иде уз горепоменуто –
речено је шта је се збило.
Разлог: није наплаћивана.)

На крају ритуала,
треба гласно рећи, на српском
(који у старости, када се тело смањи,
постаје сасвим комотан):

*Већ је мање ѧахуља него ѧаса,
Већ је мање ѧаса него ѧахуља,*

и знати (сувише добро) шта
се тиме желело рећи.

СИНОНИМИ

Одустани од покушаја
огледања у бледозеленом лишају,
у шуми насталој као нуспродукт
фабрике моторних тестера.

Ту полен опонаша рђу са љуљашки,
самоубица се потписује запетом,
и у сновима људи је толика суша
да су „узводно” и „низводно”
постали синоними.

Подсети се: кад је бескрајно,
огледало није огледало,
и од изговарања броја светских чуда
језик се ломи. У парампарчад.

ПЕСМА О ЈАЈЕТУ

Сумња је јаје с унутрашњим зидом осликаним
нотама канциона.

Неоплодиво.

Бацаш га у расквашено гнездо у
голој шуми опседнутој камионима
променљивог агрегатног стања.

Јаје одскаче. Разбија ти се у руци.

Мало касније, над лавабоом,
размишљаш о корисности те епизоде
за Биографију,

док се вртлог жућкасте воде и планета
окрећу у супротним смеровима,
а хирурзи за гласне жице
тону у какав-такав сан.

ЧВОРОВИ

Јунак романа који читам помолио се
за себе и свог пса.

Кад склопих зелене корице,
ништавило већ беше разместило своје
ваздушасте пакете по собама.

Додирујући чворове од кудеље,
питах се: Да је
онај ком је молитва упућена
зидао темеље ове стоспратнице,
шта би јој принео на жртву:
очњаке пса или јуначке,
или нешто практичније – на
пример,

маказе?

ВЛАЖНИ ЧАС

Дошао је влажни час:
заборављеног ја сетио се неко
ко ни у најмањој мери није ја.
Као да палаца откинут реп гуштера
ком је нови реп одавно никнуо.

Бледозелена узнесења априла –
уколико истовремено рекнем
сва имена свих бића
у хладу сопствених имена,
хоће ли грмнути или севнути?

Ради се о томе да је стари реп
тамнозелен, и
о томе – мртви –
да ми и ваша тела недостају.

СКЕЛЕ

Сваки пут када загњуриш прст у гњилеж јабуке,
ветар притисне скеле што окружују рај.

Стојиш у белини упоредивој
са гузовима умрле девојке.

Обележивач у паперјастом
штиву судбине,

незахвалан си за најбоље што се нуди:
половична невидљивост света.

Шкиљи. У бајци о Снежани се
зна где је отров.

Другде –
не.

ДИМЕНЗИЈЕ

Превелики сам да би ме прогутао црвендаћ
и загрејао ме својом грозницом,
мистериозном као још неодштампане новине.

Црвендаћ, довољно велики да прогута зрно
и потом одлети на билборд
на коме се црвени реч „бити”.

Превелики сам да бих био.
Смрт је невеста, а младожења не свет,
него његове димензије.

У један глас, они читају новине.

ДЕЧИЈЕ ЕНЦИКЛОПЕДИЈЕ

Изгубљеност је рујна. Руј
је смочен у детињство.
Из детињства извирује цветни врх:
безока га птичица опрашује.

Да би се мрље на зиду куће
поистоветиле с мапом света,
кућу је неопходно порушити.

Рушитељски пијук пијуче.
Птичица ћули уво:
не зна о чему се ради.

Седиш и читаш роман. Он
гори скерлетним пламеном.
Јунак романа се моли: за себе и свог пса.
Романописац се – пак – твом псу моли за тебе.
Сваки је дан годишњица неког злочина. О да.

Села се огрћу лењошћу
као врући хлебови крпама. Опасност
се пресељава у тупе предмете.
Има хлеба без мотике и нема га без
пијука. О не.

Дан је кишан само уколико се са
тима слажеш. Ти:

када си последњи пут осетио мирис руја,
мирис покисле штенади?
Када си, шестарећи спектром боја,
нашао пут од црвене до зелене?

Знаш да ти је потребан хиљадугодишњи одмор,
мање веродостојна мапа,
више удисаја у јединици
брукања пред фауном и флором,
напослетку: село
са спомеником идиоту,

али – знаш и да се пакт са дуговечношћу
потписује искључиво пером
умоченим у говно.

ВАЛЦЕР

Из тубе истиснух, уместо зубне пасте, тишину.
Тишина се – не светлост – расу
из сијалице кад окретох прекидач
лампе над чинијом чорбе од сочива.
Петао се у зору није огласио.
Хипнотисан? Не знам,
али замишљам да валцер
овако звучи у сећању глувих.

Жутило је прешло пут
од обода до симетрале листа.
Јесен се, у граду у ком се сезоне јагода,
сунчања и смрти никада не завршавају,
чини застарелом.
Прошлост је – дабоме – смешна,
а значај хумора за данашњицу мерљив
као и калоријска вредност
чорбе од сочива.

Хипнотисан неће бити нико ко
нема времена да гледа клађење
цепног сата. Смрт
не прети ономе чије умирање никога
не би забавило.
Бескућник кога сам слушао на градилишту како
понавља: „Знам истину –
контејнер у који товариш отпад је плав”,

бесмртан је. Да није,
зар би лежао на асфалту
на минус двадесет и пет?

Плаћам станарину: спавам на топлом,
у ходнику срећем комшије.
Шта ли им пролази кроз главу?
Мелодија неког валцера?

Можда већ сутра,
освануће дан кад ће се над главе свих житеља града
надвити стрип-облачићи са цртежима мисли,
дан кад ћу и ја сазнати истину.

ЛОГИЧНА ПЕСМА

У црној соби чија висина одговара њеној
ширини и дужини,

беле се *no brand* лестве
као костур прворођене животиње.

Сталне и свачије намере да се
на њих попне осујећује звоњава

телефона, црквених
и школских звона,

звоњава клепетуше стада које се напаја
из валова остуделих суза,

те звонцета на вратима испред којих сусед
(син Тата Кашља и Мама Кијавице),

стоји са овим речима у грлу:
„Утулите их!”

Да осујећеност наших намера, док
балансирамо на ставкама рутине,

буде логична,
старају се

логичке бактерије.

ЧЕКИЋ ЗА РАЗБИЈАЊЕ БРИГА

Мој мозак је у посети
твоме мозгу у
свету чије улице носе имена не
војсковођа, већ коштуњавог вођа

У посуди између мозгова, леже
ораси. Мирно

Мозгови поручују телима нам у
суседном свету:
Накашљи се обриши
зној реци то и то

Берачица ораха стоји на вратима
и смотри их жутим очима
и плавим зубима шкргуће
а мозгови
тачно
знају шта мисли

ПРЕДАХ У ФАБРИЦИ СВАКОДНЕВИЦЕ

Полен је мирисао на барут,
штампање бедекера беше обустављено –
читав је минут човечанство живело здраво.

Гледам у мотористе млечних зуба:
шта знамо о њиховој неизвесности?
Ако у време кад буду прослављали златну
свадбу дрвеће више не буде зелено,
можда ће се и јубилеј звати друкчије.

Пиј воду и обљубљуј камен: дан је
отисак једанаестог прста.
Услов да један језик настане јесте
да сви банкари света прескоче оброк.

ПРЕЧИЦА

Путници воза брзог као мисао данас
зуре у фотос тек удатих
сијамских близнакиња. Тако је
лепо бити спутан двојником,
преполовити оргазам,
тако је лепо настанити се у хиперреалном два
и три послати тамо где му је место:
у поезију у Ковин на терен за кликере.

Тако је лепо будити се једнога јутра
као копија, а другог
као оригинал, јер
истина је поткожна бубуљица светских
размера, јер живот
је свуд где су патофне, а мост
који воз управо прелази
има кровоток и
фото-осетљив је:

представља пречицу од ничег
до плунутога ништа.

КИНЕСКИЊА ЈЕДЕ КОБАСИЦУ

Тужна је. Тужна. *Тужна.*

(Понављање те речи слично је покушају да се упале кола чији резервоар је празан.)

Не знамо обасјава ли нас неонска реклама или пак Месец (време је толико непријатно да не подижемо очи према извору светла).

Никада раније нисам доводио у везу
Кинезе и тугу, тугу и кобасицу.

Напротив, веровао сам да ће туга нестати с лица планете чим сваки други Земљанин постане Кинез.

Кобасицу вреба накострешени врабац.
Како ствари стоје – неће је окусити
(туга и себичност су посестриме).

Да бих прекратио време, фантазирам:
узлећем и на сивом тлу видим ове речи
исписане кобасицама. Утом,

по Кинескињу долази аутомобил чији возач
нема лице и каже да је напунио резервоар.

ЛЕТО

Двојица стоје поред брдашцета снега пред
клизалиштем и грудвају се,
раздвојени једним метром ничега.

На тренутак су равноправни: откриће
грумена соли у руднику чије име се
састоји од сугласника и самогласника у

правилној размери, заустављање срца
колибрија и председника општине,
те слабашна жеђ општинског кактуса.

Зло се разлегне висијама и низијама
када лизнеш језичке батерије од
четири и по волта.

Девојчица светлих цеваница то не зна.
Мешкољи се у карираном сну,
рођена да те разочара избором мужа.

Лепо је, и немогуће је, бити
глатко обријан. Одложи бритву.
Ружичаст-и-плав купац кутије крекера

издаје се за Индијанца
да не би платио порез.
Уплаши се и престаћеш да штучаш.

Срж у костима нам је топлија него што беше јуче.

МОШТ

За Пејтра Милорадовића

Мошт цвркуће у кавезу под отвореним небом.
Сиве и зелене сорте.

У бившем свемиру, у оваквим су
тренуцима настајали митови.

У садашњем, случајник
раскрснице успорава кораке.
На трен, не зна куд је кренуо.
Око врата носи хладан крст.

Иза леђа му је солитер. Таман;
становници су већ у пицамама,
анонимни све док не скоче с врха
(и реченицом: Чак и
лош мислилац је сличнији хлебу
него камену,
прекрате време до слетања).

Пролазник врти главом; одагнава ту слику.
Ако ферментацију мошти схватиш
као подсетник на неупоредиву спорост света,
на раштимованост све журбе, пролазнице,
можеш још и наћи спокоја
у слици атерирања на теме.

Вино је брже од помисли,
а помисли течније од вина.
Сањај своју пицаму. Поља
памука и најлона.

Подсетићу те: кренуо си кући.
Подсетићу те и на цену крста:
девет долара.

РЕЧИ СУМЊЕ

Отишао сам да купим душек. Дан
беше црн и ветровит. На
домак продавнице,
подигао сам са тла извесно картонско слово
и вратио га на огласну таблу,
у реч којој је припадало.

Пристадох на доставу у уторак
и – изашав на улицу – убрах
сув, распукао, неразговетан плод
са семењем свиластих власи
које се, чак и на дифузном светлу зиме,
пресијаваху сјајем неког
врлијег света.

„Па ти реци да Бога нема”, рече
моја жена видевши сиву махуну.
Иако сам без оклевања заклимао главом,
наставих да, повремено, изричем
речи сумње.

Иако је нови душек удобан,
ноћ ме не окрепљује. Сањам:
сам Бог ми вели да није требало оправљати
реч са огласне табле.
Оно што сам ја сматрао словом,
било је, заправо, семе.

АМЕРИКА

Стајаћеш са двадесет и пет центи
(новчић високог сјаја)
између машина са прорезима
за управо такве новчиће.

На једној машини писаће –
 вакуум,
на другој –
 ваздух.

(Функција рајског воћа биће, као и увек,
да те понизи зрењем.)

Веруј:
избор неће бити лак.

ПОБЕДИЛИ СМО

Не постоје
две
различите антологијске песме

нити два
истоветна чизбургера.

ЖИВЕТИ НА МОДЕРАН И УМРЕТИ НА СТАРИНСКИ НАЧИН

Плава кућа зарасла је у хоћу-нећу.
Свршено је с каријесом и каријером:
хоризонт почива на две
златасте термос боце.

Дефиниције у гојним томовима шушкају:
саме себе колмују, бишту.
Говоримо искључиво у сутон,
гласовима влажним и зеленкастим.

Наликујемо на претка који је скрцкао дане
у скерлетној сенци свог носа.
Био је светски човек: поља

хоћу-нећу дизао је у ваздух.
Његов потамнели портрет се сваког
јутра потклобучује на другом месту.

РУТИНА

Доћи ће дан када ћеш се на реч ПАКАО
(које се – укореењен не у вери, већ
у глини са кликерима деце
из педесетих – гнушаш)
навићи као што си сад навикнут на речи:

УКОРЕЊЕН
КЛИКЕР
и ПЕДЕСЕТЕ

Навика ће учинити да наведене
речи почнеш изговарати гласније
и нестрпљивије но сада
(са помало задебљалим језиком)

Очевици ове промене
у подземној железници, у
пошти, театру, на наплатној рампи
погледаће те, најзад, пажљивије

И ти ћеш на њима, напокон,
задржати поглед

Учиниће ти се да си их већ срео,
а истина ће бити

да ћеш их сретати тек убудуће
сваки дан (сваки дан)

сваки дан без Сунца и Месеца

ONCE UPON A TIME

У отаљану стварност иза билборда
ступи птица из које се добија пигмент
за праскозорја
и рече да је
жедна.

Тетрапаци млека били су у пирамидама.
Бојали смо се проклетства, и нисмо
имали пасоше.
Сунце је понављало: Далеко, далеко.

За неколико сати,
свану зора у дотле невиђеној боји.
Благи ветар узнемири паперје.
Дођоше двојица с мердевинама.
И тако даље.

Ако желиш да сазнаш који
слоган стоји на датом билборду –
мораш наставити да живиш!

БАЈКА

Идући у неудобним ципелама на север,
наишао сам на риђег патуљка.

Стајао је на тротоару, у
сенци јавора,
одевен у шорте и трегер-мајицу,
и – загледан у север –
пушио.

Невичан комуникацији с Изумитељем Вида,
пожелех да се, у име патуљка и своје,
захвалим ономе што брине
о одржавању изума:
оптичару.

Бејак кренуо прекопута (где
му се налазила радња)
када је патуљак, не
накашљавши се, не
осмехнувши се – чак
ни поглед не бацивши на мене –

проговорио

1) о чешљању, чину коме је сврха
да нам одврати пажњу од мртве
и неизрасле косе – стопостотних
непознаница човечанства

2) о суседу, уљудном монструму детињства,
који је умео да засече стабло јавора тако
да сок из њега бризне обилно као крв
из грла говечета

3) о братству фрустираних писаца,
чланова локалне библиотеке, који
колажирају путописе (на пример,
реченицу из књиге о Тоскани
убаце у књигу о Нормандији),
чинећи да будући читаоци тих књига
о Земљи почну да мисле
пре као о безбојној амеби
него као о плавој лопти).

Када сам, напоследку, прешао улицу,
учинио сам то не ради посете оптичару,
већ да бих се отарасио патуљка
(чији монолог није престајао).

Кроз излог сам посматрао мапе за
тестирање вида
и оптичара како иза леђа
држи једну шаку другом, и жмури.

А онда су мапе направиле полукруг.
Оптичар се окренуо за сто
осамдесет степени,
као и столице у његовој чекаоници.
Иза оптичара (сад
сам му гледао у теме),

налазио се излог,
кроз који се видео патуљак,
са сунцем у коси и цигаретом
из које се мирно извијао дим.

Знао сам: да бих стигао на север,
требало је да кренем смером
из кога сам дошао.

Нисам.

Збуњен развојем догађаја,
изуо сам се и наћулио уши
не бих ли Изумитеља Вида чуо
како изговара почетак бајке:

„Било једном”.

Јесам.

VALE

Пут до твоје собе водио је поред
Ле Корбизијеа. Пројектант зграде,
шкилио је на сунцу
(лептир-машна боје
женске утробе)
и шапутао: „Већ
сам неподношљив,
а и даље растем”.

Сенке монохромног биља у видокругу
понашаху се као црне рупе:
гутале су комшије, библијске легенде,
различите чланске карте –
све што није неопходно љубави.

Беше то давно:
у стидним длачицама још увек беше стида,
морске животињице се још претвараху
у школску креду,
а ми смо мирисали на земље које
никада нећемо видети.

Дани јакни на голо тело,
дани зелених сенки.
Ти – дечак без уда и
ја – девојчица без вулве,
једнога дана, у славу вечног вица,
посинисмо генијалног архитекту.

У време за ручак изнела си на сто вечеру:
сок од јабуке.

Кусали смо га дугим кашикама, каквим
се ваде недовршена деца,
и говорили о Идеалном граду.

Временом је љубави затребао тест
у виду атипичних именица. Око
зграде се створише зидари:
звиждали су Bella Ciao и Lili Marleen,
јели семенке, упоређивали Сунце
на заласку с мешалицом за бетон.

Посинак је крмељао, крмељао, а
онда одјурио за њима,
звечнувши кашиком и рекавши нам:

Vale.

Сенке се преместише са
места на место уз штропот.
Кукурек је кукурикнуо, прашњав,
а ми стадосмо да се питамо:

сведочи ли чињеница да је и бетон
на почетку мек
(онакав какви ћемо ми
остати
заувек),

о нашој победи или о
нашем поразу?

ЛЕЗБИЈСКИ ЈУН

XXL жене при ветровитом пољупцу.

Кулисе: Хиљаду острва,
конопац између две Недођије.

Незнатност света гомила се у зеленилу хартије,
у меандрирању псећих вена,
у хитрини с којом застарева најновији број дневног
листа.

Некада су, обучене у скаутска одела,
пекле бисквите и од зараде плаћале собу
у којој синтетичка беше и прашина.

Од остатака теста пекле су вечеру,
увек у облику ускличника – тако
су показивале борбеност.

Пароле су од породица (сачињених
од ројализма, епилепсије и
оданости радио драми)
правиле што и диоптрија од ока.

Ни сад ни овде, љубав се ослањала о
бедекере, блајхање брчића и самоиронију:
„мужевне и угрожене као китови”.

Када би једна другој напипале
кичмене пршљенове под салом,
помислиле би да свет држе управо оне,
оне које о Базбију Берклију и смрти
говоре с једнаком интонацијом,
оне које до сада потрошише четири пса,
четири женке.

А јутрос – увећао се растер призора,
поста могуће голим оком пратити лет метка:
новине објавише да им се дозвољава венчање.
У тој се вести притаји прпошност грађана (ко
слама у последњем киту):
дуж од немости до ораторске виртуозности
кратка је као новогодишња прскалица,
као година жртвована роковнику.

Приђоше огледалу. Уздахнуше.
Сипање кафе зазвуча као отварање мора.
Одлучиле су: доручковаће бисквите
облика нимало необичног, а потом –
одвести се до острва и
пољубити се. Мишљење
о неправдама недомашивих копана
у преситом и усхићеном стању
слично је бројању звезда ујутро.

EL DORADO REVISITED

Друга посета Ел Дораду
бејаше налик првој:
зуби грађанства су били златни, златне су
биле протезе (многима
фали по орган)
и прашина испод ноктију. Златна.

Птице су крештале у сталној заблуди да је
град у пламену,
и заглушивале ударце
злата о злато.

Један придев коштао је килограм соли.
Килограм соли – четири тоне злата.
Зној грађанства је био
(проверио сам) бљутав.

Мајстори нису имали златне руке и
ћутање нипошто не беше злато.
Нити је такво било доба. Ниједно.
Златан пресек био је непознаница. И златне
јесени. И сонца.
Златна рибица није умела да броји до три.

Недостајући органи грађанства
налазили су се под кључићем
који је био нит златан
нити прогутан.

Градом се ширила јерес
да се органи окупљају
у наказни организам у коме
нараста воља да запали град (и
тако птице разреши заблуде).

Народ се забављао решавањем
следећих загонетки:
шта бива када краљ Мида
седне на филозофски камен,
шта бива када Сократ попије царску воду,
када Парацелзус претопи мач у круну.

Друга посета Ел Дораду
бејаше идентична првој.

СУНЦЕ У УЛОЗИ ДВОРСКОГ СЛИКАРА

Дете са стетоскопом испред платна
чија боја се мења у складу са
расположењем владара.
Проговорило је касно.

Владар,
презрив према фото-репортерима
као према вирусима што још немају име
(љубичасти, зелени, с трепљама
налик на власи јунака комичног стрипа),
спава сваке ноћи на другом месту:
у канцеларији у сали за билијар у
стакленој башти.

Атрофираних мишића, оштродлак и
раздражен, владар
са мирисом на изгубљено стадо
и с тактилним халуцинацијама,
мрзитељ симетрије, мрзитељ коинциденција,
неки пут чује отварање нељубичастих
и незелених цветова, сипа
капи у очи,
цитира
припаднике зараћених кругова (све
до једног очајне возаче
чије узречице је давно прогутала магла).
Продаје им таблете декстрозе, дамске

УМОР

Умор магационира покрете
бигамисте кога смотриш кроз двоглед.
Беоњаче су му црвене,
непца сува и беличаста –
стереотип у аутистичном лету.
Нови бол представља нов зарез на рабошу,
прву ерекцију у хотелу са римованим кућним
редом и лифтбојем што, кад те сретне,
не каже: „Време је предивно, зар не?“
већ: „Волим јо-јо и Интернационалу”.

Дебља шаран у језерцету (двојник
Едварда Ци Робинсона), ручак
зидара удише пред затварање у конзерву,
имало би се шта спасити (сада
је прилика да алатке инквизитора
нађу примену у другим гранама привреде)...

Жене шапућу: „Мили мизогине” док
чешљају длаке под пазухом,
а из звучника се ваљају гласови оних
с којима глодасмо кости Недеља
док не увидесмо што је очигледно –
да је име родног града бигамисте
акроним имена другог града:

оног у коме ржу мустанзи, спремни
да повуку кочије са луткама
у нашем обличју положене у сандук,
ушушкане у обележене лозове,
лутке спремне да буду изгласане за
спасиоце (јер
варе не само грашак него и лим),
лутке које остају једнако велике
и кад двоглед окренеш наопако,
на свим континентима – климавим
зубима света.

УГОВОР

Тамо где је и нос свештеника сломљен у тучи,
где медаља за храброст кородира,
где се, конзервисана, светлост
продаје на црној берзи,
огледах се у хиљаду пута
именованој води
и уместо свог одраза видех њен:

беше тек прошла иницијацију,
тек са себе скинула свлак туристе.
Мирна као млад месец над старим причама,
позорна и аеродинамична,
оплакивала је тону лука.

Трговци децом бркају глас галеба с дечијим,
а сирочад сузу са сузом.
Побркати или све или ништа,
везивати у чвор стидну длаку на
часу о имагинарном броју –
све то лепо стоји у уговору.

Како је лепо кад преко дотрајале душе
легне нова, као
зидна реклама за парфем преко
политичке пароле.

Тако је лепо добауљати кући.

НОМАДСКИ МАНИФЕСТ

Кажем *башиџа* тек
да не кажем *кућа*.

У башти омекшавају јабуке. Добро:
својевремено сам их куповао,
имао над њима поседничку моћ –
могу рећи да познајем јабуке.
Кућу, пак, видим
као утопију:

у њој отац подмазује смучке, а мајка
сузи – једним оком због слутње
очевог одласка, а
другим јер ће он при одласку развити
брзину сувише велику за
њене појмове.

Породична легенда каже да сам купљен
од Цигана, умотан у
новински папир.
Које речи беху отиснуте на њему?

(Неистина је да свака реч жели
да буде казана с интензитетом
првог плача;
свака реч жели да буде прећутана,
да заспи као вирус у сенци хронометара
и почива све до освита доба

у коме ће значити оно што може,
а не оно што
треба да значи).

Чак и черге убрзавају. (Врум!)
А онда – коче:
за потребе миленијумског снимка,
један по један Циганин грли мртву Снежану,
чија белина им истиче тамну пут.

Долази зима...

*Први рај, Одеџа,
био је рај оца.**

* Пјер Паоло Пазолини, *Теорема*

УВЕРЕЊЕ

Избројан сам на прсте. Пожари
избијају / гасе се.

Није важно у ком сам граду:
не видим га, као што ТВ водитељ не види
слајдове што му се смењују иза леђа.

Прошло је пет година откако сам рекао: Зажмури,
а онда јој на кажипрст ставио
пластични прстен кинеске производње.
Она га не носи. Боји
се алергије.

Недавно сам почео да радим –
да пијем филтер кафу и притискам дугмад на тастатури.
Недавно, изјавила је да нисам нимало
бољи од човека с којим је претходно живела.

Трампио бих знамење за знамење.
Недовршен роман
за сламнат шешир.
Недовршеност, другим речима,
за печатирано уверење да још осећам.

Камионције данас превозе
го кисеоник.
Тражим имена за нове склоности и
удварам се електронском будилнику.

Она ћути. Маслачци
и поквареност су мој једини луксуз.

ИМАТИ ЖЕНУ

Док изговорим: месец је зелен,
озелени и остатак инвентара. Срне
се напасају. Увек је
нешто у току.

Она жели нов класер. Зелен.
Класер за свет и по.

(Једном сам гледао у капљу
њене крви на линолеумској плочици
док је она, у другој просторији,
секла лук. И
плакала уместо мене
због крви коју би могла просути,
заборављајући – сасвим –
да је крвопролиће већ иза ње,
да је пре овог света постојао други,
мањи.)

Ноздрве срна се сужавају и шире. Нисмо
вегетаријанци.

(Зелено,
заволећеш ме
кад-тад.)

НЕОЦИТРАН *

Док си сањао мали и масиван
неоцитрански сан,
неко ти је на кожи тетовирао лош стих. ✓

Не знати име те индивидуе а не
дрхтати истоветно је бркању
ајкулиног пераја с делфиновим,
и емигранта с имигрантом.

На пољима са обе стране пруге
људи су дотицали напокон омекшалу земљу
као што се додирује бивша девојка.
Светлост је слабила и јачала с правилношћу
пулса олимпијског првака. ✓

Зашто, поновио си онолико пута
колико Бог помаже, са
интонацијом коју имађаше кад
си на обали икс-ипсилон-зет мора
видео мртваг делфина с ерекцијом. ✓

Тетоважа те је сврбела, ✓
а над снопом каблова на океанском дну,

* Неоцитран је напитак против прехладе и грипа, с јаким успављујућим дејством. Писац ове песме клањао се боговима тог медикамента у току првих месеци живљења под канадским небом.

кроз које у једном смеру путоваху
изјаве саучешћа
а у другом – честитке рођења,
шкргутало је зубима јато ајкула.

У кутији је кутија,
а у њој – трећа.
Чак и добар стих пронађе примену.

Да ти је бити уморан као земљоделац
на празник што не носи људско име,
да ти је прелистати утробу ко возни ред
и уверити се – јестив си!

Из шоље неочитрана се извија пара – дух
ниског коефицијента интелигенције,
носталгичан за обореним
олимпијским рекордима.

Пиј споро: оно
чиме ћеш се загрцнути није свет.

ПАЦИФИК

Спокојан, застрашујуће спокојан,
отварам конзерву пива. Сећам се
како сам се једном, на Новом Зеланду,
док је сунце на једне урлало, а
другима шапутало,
разбеснео и побацао неотворене
конзерве тог напитка
од јечма, спорости, хмеља и журбе
у неупоредив новозеландски пејзаж.
Мало после сам их, у оштрој трави,
тражио и пронашао:
све осим једне.

Блиска прошлост се према далекој односи
као леш са криглом у шапи према
скелету с криглом:
прва је ужасна, а друга смешна.
Ове ноћи (потпуно
лишене знамења),
ове ноћи (у
знаку окамењене живе),
трошим канадско пиво.

Конзерву сам дуго бирао:
тражио сам ону која ми припада *судбински*,
ону чија садржина не само да има укусу
пива из оне никад нађене конзерве,

него и волшебно поништава разлику
између Новог Зеланда и
мог сећања на њ.

На крају сам, уместо те,
купио ону најхладнију
(од врсте пива с највећим
процентом алкохола).

Канађанин се смеје новозеландском акценту,
а Новозеланђанин канадском.

Да ми се ни један ни други
не би смејали, ја
не говорим, ја певам:
пиво треба да заслужи и онај
ко судбину не заслужује –
леш и скелет с празним криглама
веселији су од леша и скелета с пуним.

Желим да довршим конзерву. (Да бих
предупредио разочарења
евентуалним неуспесима,
амбиције сам свео на минимум.
као резултат – ја сам
успешан човек.)

Не знам да ли волим Пацифик.

МОРСКА ВОДА

Сузе света су скривеније од формуле зоре,
од инкубатора са јајетом птице додо,
скривеније од тајног друштва чији статут је
написан мешавином крви
светаца са свих шест континената.

Кад се оконча последња партија жмурки,
крмељ се судари с крмељом
и настане фото-робот свега што
нам је икад недостајало,

сузе ће напустити скровиште
и помешати се с осталим
прозирним, течним и
сланим материјама.

Власниче интергалактичке залагаонице,
размотри (неким од стотине својих очију што
сијају црвенозеленим сјајем)
чињеницу да знам једну-једину ствар
која одговара малопређашњем опису

и реци ми је ли она
вредна плакања или
не.

О ПЕСНИКУ

Ненад Јовановић је рођен 24. марта 1973. године у Београду.

Објавио је следеће књиге: *Фрезно* (1993), *Welt* (1994), *XIX* (1996), *Игњайи* (1997), *Бела имена* (2000), *Пломбе* (2001) и *Болесџи вожње* (2002).

Тренутно живи у Торонту.

У ОВОЈ КЊИЗИ

ПРЕ

ПОСЛЕ

- 15 Мексико
- 17 Љубав
- 19 Прилог за историју раног устајања
- 20 Мимо
- 21 Verzweiflung
- 23 My back pages
- 25 Питање старости
- 28 Синоними
- 29 Песма о јајету
- 30 Чворови
- 31 Влажни час
- 32 Скеле
- 33 Димензије
- 34 Дечије енциклопедије
- 36 Валцер
- 38 Логична песма
- 39 Чекић за разбијање брига
- 40 Предах у фабрици свакодневице
- 41 Пречица
- 42 Кинескиња једе кобасицу
- 43 Лето
- 44 Мошт
- 46 Речи сумње

- 47 Америка
- 48 Победили смо
- 49 Живети на модеран и умрети на старински начин
- 50 Рутина
- 51 Once upon a time
- 52 Бајка
- 55 Vale
- 57 Лезбијски јун
- 59 El Dorado revisited
- 61 Сунце у улози дворског сликара
- 63 Умор
- 65 Уговор
- 66 Номадски манифест
- 68 Уверење
- 70 Имати жену
- 71 Неоцитран
- 73 Пацифик
- 75 Морска вода

- 77 О песнику

Ненад Јовановић
ЖИВЕТИ НА МОДЕРАН
И УМРЕТИ НА СТАРИНСКИ НАЧИН

Едиција

повеља

Библиотека
ПОЕЗИЈА, ДАНАС
књига двадесет друга

Уредник и рецензент
ЖИВОРАД НЕДЕЉКОВИЋ

Издавач
НАРОДНА БИБЛИОТЕКА
„СТЕФАН ПРВОВЕНЧАНИ”
КРАЉЕВО

За издавача
ДРАГАНА ТИПСАРЕВИЋ

Главни и одговорни уредник
ГОРАН ПЕТРОВИЋ

Оперативни уредник
АНА АВИЋ

Секретар Уредништва
ВЕРОСЛАВ СТЕФАНОВИЋ

Ликовна опрема
ДРАГАН ПЕШИЋ

Штампа
АНАГРАФ
Краљево

Тираж
400

Краљево
2004

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.163.41- 14

ЈОВАНОВИЋ, Ненад

Живети на модеран и умрети на старински начин /
Ненад Јовановић. – Краљево : Народна библиотека
„Стефан Првовенчани“, 2004 (Краљево : Анаграф). – 82
стр. ; 21 цм. – (Едиција Повеља. Библиотека Поезија,
данас ; књ. 22)

Тираж 400. – О песнику: стр. 77.

ISBN 86-83047-33-4

COBISS.SR-ID 113768460

Народна библиотека
'Стефан Првовенчани'

П 821.163.3/.6-1

ЈОВАНОВИЋ Н.

Живети на модер

КРАЛЕВО

000171396

COBISS ©

повеља